Система оцінювання екзаменаційної роботи з української мови

Частина 1

Оцінювання правильності виконання завдань, що передбачають коротку відповідь, здійснюється з використанням спеціальних апаратно-програмних засобів.

За правильне виконання завдань 1-7, 9-25 екзаменований отримує по 1 балу. За неправильну відповідь чи її відсутність виставляється 0 балів.

За виконання завдання 8 можна виставити від 0 до 3 балів. 3 бали ставиться, якщо є всі цифри зі зразка і відсутні інші цифри чи одна з цифр, зазначених у відповіді, відповідає еталону, тобто правильно вказано 5 або 4 цифри відповіді; 2 бали ставиться, якщо правильно вказано три чи дві цифри відповіді; 1 бал ставиться, якщо правильно вказано 1 цифру з 5. У всіх інших випадках виставляється 0 балів.

За виконання завдання 26 можна виставити від 0 до 3 балів. Правильною вважається відповідь, у якій є всі цифри з еталона або правильно вказані 3 цифри. За правильно вказані 2 цифри ставиться 2 бали, за правильно вказану 1 цифру екзаменований отримує 1 бал.

№ завдання	Відповідь
1	24
2	тому
3	1
4	колесо
5	здатний
6	місяць
7	любове
8	31692
9	35
10	15
11	23
12	13
13	невідомі
14	удосвітавгорі
15	24
16	35
17	12
18	345
19	12
20	1245
21	35
22	124
23	245
24	впастигепнувся
25	2
26	5483

Частина 2
Інформація про текст

Приблизне коло проблем	Авторська позиція
1. Проблема втрати милосердя, співчуття до оточуючих. 2. Проблема відповідальності та обов'язку.	1. Людина часто свою черствість намагається виправдати раціональністю, тим самим втрачаючи своє людське обличчя. 2. Почуття відповідальності притаманне не всім. Іноді за удаваною «правильністю» і лоском важко вгадати справжнє обличчя людини. Сумно, що люди найгуманнішої професії – лікарі не завжди відчувають відповідальність, яку повинні відчувати, обравши свій шлях – нести людям добро, рятувати життя.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗАВДАННЯ З РОЗГОРНУТОЮ ВІДПОВІДДЮ

№	Критерії оцінювання відповіді на завдання 27	Бали
І	***Зміст твору***	
К1	**Формулювання проблем вихідного тексту**	
	Одна з проблем вихідного тексту (в тій чи іншій формі у будь-якій із частин твору) сформульована правильно	1
	Проблема вихідного тексту не сформульована або сформульована неправильно. **<u>Вказівки до оцінювання.</u> Якщо випускник не сформулював або сформулював неправильно (в тій чи іншій формі у будь-якій із частин твору) одну з проблем вихідного тексту, то така робота за критеріями К1-К4 оцінюється 0 балів**	0
К2	**Коментар до сформульованої проблеми вихідного тексту**	
	Проблему прокоментовано з опорою на вихідний текст. Наведено не менше **2 прикладів-ілюстрацій** з прочитаного тексту, важливих для розуміння проблеми вихідного тексту. Дано пояснення до кожного з прикладів-ілюстрацій. Проаналізовано смисловий зв'язок між прикладами ілюстраціями	5
	Проблему прокоментовано з опорою на вихідний текст. Наведено не менше **2 прикладів-ілюстрацій** з прочитаного тексту, важливих для розуміння проблеми вихідного тексту. Дано пояснення до кожного з прикладів ілюстрацій. Змістовий зв'язок між прикладами-ілюстраціями не проаналізовано (або проаналізовано неправильно). **АБО** Проблему прокоментовано з опорою на вихідний текст. Наведено не менше **2 прикладів-ілюстрацій** з прочитаного тексту, важливих для розуміння проблеми вихідного тексту. Дано пояснення до одного з прикладів ілюстрацій. Проаналізовано смисловий зв'язок між прикладами ілюстраціями	4
	Проблему прокоментовано з опорою на вихідний текст.	3

	Наведено не менше **2 прикладів-ілюстрацій** з прочитаного тексту, важливих для розуміння проблеми вихідного тексту. Пояснення до прикладів-ілюстрацій не дано. Проаналізовано смисловий зв'язок між прикладами ілюстраціями. **АБО** Проблему прокоментовано з опорою на вихідний текст. Наведено не менше **2 прикладів-ілюстрацій** з прочитаного тексту, важливих для розуміння проблеми вихідного тексту. Дано пояснення до одного з прикладів ілюстрацій. Смисловий зв'язок між прикладами-ілюстраціями не проаналізовано (або проаналізовано неправильно)	
	Проблему прокоментовано з опорою на вихідний текст. Наведено не менше **2 прикладів-ілюстрацій** з прочитаного тексту, важливих для розуміння проблеми вихідного тексту. Пояснення до прикладів-ілюстрацій не дано. Смисловий зв'язок між прикладами-ілюстраціями не проаналізовано (або проаналізовано неправильно). **АБО** Проблему прокоментовано з опорою на вихідний текст. Наведено **1 приклад-ілюстрацію** з прочитаного тексту, важливого для розуміння проблеми вихідного тексту. Дано пояснення до цього прикладу-ілюстрації	2
	Проблему прокоментовано з опорою на вихідний текст. Наведено **1 приклад-ілюстрацію** з прочитаного тексту, важливого для розуміння проблеми вихідного тексту. Пояснення до цього прикладу-ілюстрації не дано	1
	Проблему прокоментовано без опори на вихідний текст. **АБО** **Приклади-ілюстрації з прочитаного тексту, важливі для розуміння проблеми вихідного тексту не наведено.** **АБО** **Замість коментаря подано простий переказ вихідного тексту.** **АБО** **Замість коментаря цитується великий фрагмент вихідного тексту** **<u>Вказівки до оцінювання.</u>** **1. Якщо екзаменований під час коментування проблеми вихідного тексту лише вказав, але не проаналізував смисловий зв'язок між наведеними прикладами ілюстраціями, то аналіз смислового зв'язку не зараховується.** **2. Якщо екзаменований під час коментування проблеми вихідного тексту припустився фактичної помилки, пов'язаної з розумінням проблеми вихідного тексту, то приклад-ілюстрація, в якому допущена подібна помилка, не зараховується.** **3. Якщо екзаменований під час коментування проблеми вихідного тексту припустився фактичної помилки, не пов'язаної з розумінням проблеми вихідного тексту, то така помилка враховується під час оцінювання роботи за критерієм «Дотримання фактологічної точності» (К12)**	0
К3	**Відображення позиції автора з проблеми вихідного тексту**	

	Позиція автора (оповідача) за прокоментованою проблемою вихідного тексту сформульована правильно	1
	Позиція автора вихідного тексту сформульована неправильно. **АБО** Позиція автора вихідного тексту не сформульована. **<u>Вказівки до оцінювання.</u> Якщо екзаменований не сформулював чи сформулював неправильно позицію автора (оповідача) з проблеми вихідного тексту, то така робота за критеріями К3 та К4 оцінюється** **0 балів**	0
К4	**Ставлення до позиції автора з проблеми вихідного тексту**	
	Ставлення до позиції автора (оповідача) вихідного тексту сформульовано і обґрунтовано	1
	Ставлення до позиції автора (оповідача) вихідного тексту не сформульовано і не обґрунтовано. **АБО** Формулювання та обґрунтування ставлення до позиції автора (оповідача) вихідного тексту не відповідають проблемі вихідного тексту. **АБО** Ставлення екзаменованого заявлено лише формально (наприклад, «Я погоджуюсь / не погоджуюсь з автором»)	0
II	**Мовленнєве оформлення твору**	
К5	**Смислова цілісність, мовленнєвий зв'язок і послідовність викладу**	
	Робота характеризується смисловою цілісністю, зв'язним мовленням і послідовністю викладу. У роботі немає порушень абзацного членування тексту. Логічні помилки відсутні	2
	Робота характеризується смисловою цілісністю, зв'язністю і послідовністю викладу. У роботі немає порушень абзацного членування тексту. Допущена одна логічна помилка. **АБО** Робота характеризується смисловою цілісністю, зв'язністю і послідовністю викладу. Логічні помилки відсутні. Є одне порушення абзацного членування тексту. **АБО** Робота характеризується смисловою цілісністю, зв'язністю і послідовністю викладу. Є одне порушення абзацного членування тексту. Допущена одна логічна помилка	1
	У роботі є комунікативний задум. Порушень абзацного членування немає. Допущено 2 і більше логічних помилок. **АБО** У роботі є комунікативний задум. Логічні помилки відсутні. Є два і більше випадків порушення абзацного членування тексту. **АБО** У роботі є комунікативний задум. Є два і більше випадків порушення абзацного членування тексту. Допущено дві і більше логічних помилок	0

К6	**Точність і виразність мовлення**	
	Робота характеризується точністю вираження думки, різноманітністю граматичної будови мовлення. **<u>Вказівка до оцінювання.</u> Найвищий бал за даним критерієм випускник отримує тільки у тому випадку, якщо найвищий бал отримано за критерієм К10**	2
	Робота характеризується точністю вираження думки, але простежується одноманітність граматичної будови мовлення. **АБО** Робота характеризується різноманітністю граматичної будови мовлення, але є порушення точності вираження думки	1
	Робота характеризується бідністю словника і одноманітністю граматичної будови мови	0
III	***Грамотність***	
К7	**Орфографічні норми**	
	Орфографічні помилки відсутні (або допущена одна негруба помилка)	3
	Допущено 1-2 помилки	2
	Допущено 3-4 помилки	1
	Допущено 5 і більше помилок	0
К8	**Пунктуаційні норми**	
	Пунктуаційні помилки відсутні (або допущена одна негруба помилка)	3
	Допущено 1-2 помилки	2
	Допущено 3-4 помилок	1
	Допущено 5 і більше помилок	0
К9	**Граматичні норми**	
	Граматичні помилки відсутні	2
	Допущено 1 – 2 помилки	1
	Допущено більше 2 помилок	0
К10	**Мовленнєві норми**	
	Допущено не більше 1 мовленнєвої помилки	2
	Допущено 2-3 помилки	1
	Допущено 4 і більше помилок	0
К11	**Етичні норми**	
	Етичні помилки в роботі відсутні	1
	Допущені етичні помилки (1 і більше)	0
К12	**Фактологічна точність у фоновому матеріалі**	
	Фактичні помилки у фоновому матеріалі відсутні	1
	Допущені фактичні помилки (1 і більше)	0
	Максимальна кількість балів за всю письмову роботу (К1 - К12)	**24**

При оцінюванні грамотності (К7–К10) необхідно враховувати обсяг твору[1]. Вказані у таблиці нормативи оцінювання розроблені для твору обсягом в 150 і більше слів[2].

Якщо в творі 69 і менше слів, то така робота не зараховується (оцінюється нулем балів), завдання вважається <u>невиконаним</u>.

При оцінюванні твору обсягом від 70 до 149 слів кількість допустимих помилок чотирьох видів (К7 – К10) зменшується. **Два бали за цими критеріями ставиться у наступних випадках:**

К7 – орфографічні помилки відсутні;

К8 – пунктуаційні помилки відсутні.

Один бал за цими критеріями ставиться у наступних випадках:

К7 – допущено не більше двох помилок;

К8 – допущено не більше двох помилок;

К9 – граматичні помилки відсутні;

К10 – допущено не більше однієї мовленнєвої помилки.

Найвищий бал за критеріями К7–К12 за роботу обсягом від 70 до 149 слів не ставиться.

[1] При підрахунку слів враховуються як самостійні, так і службові частини мови. Підраховується будь-яка послідовність слів, написаних без пропуску (наприклад, «хто-небудь» – одне слово, «все ж» – два слова). Ініціали з прізвищем вважаються одним словом (наприклад, «Т.Г. Шевченко» – одне слово). Будь-які інші символи, зокрема цифри, при підрахунку не враховуються (наприклад, «5 років» – одне слово, «п'ять років» – два слова).

[2] Якщо твір містить частково або повністю переписаний екзаменованим текст рецензії завдання 26 та/або інформації про автора тексту, то обсяг такої роботи визначається без урахування тексту рецензії та/або інформації про автора тексту.